

ด่วนที่สุด

ที่ ลพ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๖๕๕

ศาลากลางจังหวัดลำพูน
ถนนอินทายศ ลพ ๕๑๐๐๐

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

สิงที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๓๕๒

ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สส.) แจ้งว่า สถานการณ์การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จากข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net ได้มีการเก็บตัวอย่างสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทั้งสิ้น ๘,๔๒๔ ตัวอย่าง พบรอครหั้งหมด ๖๐๗ ตัวอย่าง โดยจำกัดจำนวนสัตว์ที่พบรอครหั้งหมด พบร่วม สุนัขร้อยละ ๘๗.๑๕ รองลงมาเป็นโค ร้อยละ ๘.๒๗ และแมวร้อยละ ๓.๗๙ ส่วนใหญ่พบรในสัตว์ไม่มีเจ้าของ ในการนี้ กรมควบคุมโรค จึงได้กำหนดแนวทางในการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกการฉีดยาคุมกำเนิดให้กับสุนัขและแมว เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยง ทำให้สัตว์เกิดมะลูกอักเสบ (Pyometra) และจะส่งผลให้สัตว์เสียชีวิตในที่สุด

๒. ให้ดำเนินการผ่าตัดทำหมันโดยเน้นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ พร้อมทั้งให้ทำเครื่องหมายเพื่อบ่งชี้ว่า สัตว์ผ่านการทำหมันแล้ว เช่น การสักเป็นตัวเลขระบุที่ทำหมันที่ใบหน้าใน หรือการตีตราเย็นเป็นตัวเลขระบุที่ทำหมันที่สะโพก หรือวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสมและไม่ทำให้สัตว์ทรมาน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการจับสัตว์มาทำหมันซ้ำ ในอนาคต รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ในพื้นที่ทราบ รวมถึงสัตวแพทย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายนันต์ อั่วทอง)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร./โทรศัพท์ ๐-๕๓๕๑-๖๐๑๗

เงินวัสดุสำหรับ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐
จำนวน ๗๗๗ ล.ว. ๒๕๖๐

ด่วนที่สุด

ที่มท ๐๘๑๐.๙/ ๗๔๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลแม่ริม หมู่ที่ ๑๔ แขวงแม่ริม

เรื่อง แนวทางการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสถานการณ์การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จากข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net ได้มีการเก็บตัวอย่างสัตว์เลี้ยงลูกด้วยด้วยจำนวนสัตว์ที่พบโรคทั้งหมด ๘๔๔ ตัวอย่าง พบรอยโรคทั้งหมด ๖๐๗ ตัวอย่าง โดยจากจำนวนสัตว์ที่พบโรคทั้งหมดพบว่า สุนัขร้อยละ ๘๗.๑๕ รองลงมาเป็นโคร้อยละ ๘.๒๗ และแมวร้อยละ ๓.๗๙ ส่วนใหญ่พบในสัตว์ไม่มีเจ้าของ ในการนี้ กรมควบคุมโรค จึงได้กำหนดแนวทางในการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกการฉีดยาคุมกำเนิดให้กับสุนัขและแมว เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยง ทำให้สัตว์เกิดมดลูกอักเสบ (Pyometra) และจะส่งผลให้สัตว์เสียชีวิตในที่สุด

๒. ให้ดำเนินการผ่าตัดหัมันโดยเน้นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ พร้อมทั้งให้ทำเครื่องหมายเพื่อบ่งชี้ว่าสัตว์ผ่านการทำหัมันแล้ว เช่น การสักเป็นตัวเลขระบุปีที่หัมันที่ใบหลังด้านใน หรือการติดตราเย็นเป็นตัวเลขระบุปีที่หัมันที่สะโพก หรือบริเวณฯ ที่เหมาะสมและไม่ทำให้สัตว์ทุกข์ทรมาน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการจับสัตว์มาหัมันซ้ำ ในอนาคต รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งทราบ รวมถึงสัตวแพทย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยังคงโภวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

บก. พน. พล. ก.

ศูนย์บริการฯ
ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๖/ว.๔๗๖/พ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... ๖๙๑๖
วันที่ - ๖ ก.พ. ๒๕๖๔
เวลา..... กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยสถานการณ์การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ปี พ.ศ.๒๕๕๘ จากข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net ได้มีการเก็บตัวอย่างสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทั้งสิ้น ๔,๔๗๔ ตัวอย่าง พบproc ทั้งหมด ๖๐๗ ตัวอย่าง โดยจากจำนวนสัตว์ที่พบprocทั้งหมดพบว่าสุนัขเป็นชนิดสัตว์ที่พบprocมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๕ รองลงมาเป็นครอครอยล ๘.๒๗ และแมวร้อยละ ๓.๗๙ ซึ่งหากรวมสุนัขและแมวที่พบprocเข้าด้วยกันจะพบprocได้มากถึงร้อยละ ๙๐ โดยส่วนใหญ่จะพบในสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของจึงเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงและลดอุบัติการณ์ของการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้

ในการนี้เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมปศุสัตว์จึงขอกำหนดแนวทางในการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมวดังนี้

๑. ให้ยกเลิกการฉีดยาคุมกำเนิดให้กับสุนัขและแมว เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงทำให้สัตว์เกิดมดลูกอักเสบ (Pyometra) และจะส่งผลให้สัตว์เสียชีวิตในเวลาต่อมาได้

๒. ให้ดำเนินการผ่าตัดทำหมันโดยเน้นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของพร้อมทั้งให้ทำเครื่องหมายเพื่อบ่งชี้ว่าสัตว์ผ่านการทำหมันแล้ว เช่น การสักเป็นตัวเลขระบุปีที่ทำหมันที่ใบหน้าใน หรือการติดตราเย็นเป็นตัวเลขระบุปีที่ทำหมันที่สะโพก หรือวิธีการอื่นๆที่เหมาะสมและไม่ทำให้สัตว์ทุกข์ทรมาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการจับสัตว์มาทำหมันซ้ำในอนาคต

ทั้งนี้กรมปศุสัตว์ขอความร่วมมือจากสัตวแพทย์ สถานพยาบาลสัตว์รวมถึงบุคคล หรือหน่วยงานที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมประชากรสุนัขและแมวให้เน้นการผ่าตัดทำหมันเป็นหลัก และให้ยกเลิกการฉีดยาคุมกำเนิดเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์เสียชีวิตจากการดำเนินการดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งสัตวแพทย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบ ขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ..... ๑๖๐๕
วันที่ - ๖ ก.พ. ๒๕๖๔
เวลา.....

(นายไพรожน์ เยงแสงฟ้า)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

๑๖๐๕
เลขรับ..... ๒๑
วันที่ ๖ ก.พ. ๒๕๖๔
เวลา.....

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๗๖๑-๒
โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๖๓

จด. ๒๕๖๔/๑๖๐๕

พระนโภบายในการดำเนินโครงการสัตตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระราชบัญญัติ
ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลักษณ์ อัครราชกุมารี
ในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ

๑. ครั้งที่ ๑๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

- ๑.๑ โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคที่เรื้อรังมาแต่สมัยโบราณจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันยังมีคนตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า การแก้ไขปัญหา ต้องใช้แรงกายแรงใจของคนกลุ่มนี้รวมถึงพวกราษฎร์ที่มาประชุมในวันนี้ และอาศัยงบประมาณสนับสนุนด้วย
- ๑.๒ มีพระประสงค์ให้ประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้า
- ๑.๓ มีพระประสงค์จะดูโครงการนี้ให้ดีที่สุด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นพ่อแห่งชาติของประชาชนคนไทยทุกคน
- ๑.๔ การก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดที่มีมาตรฐาน โดยตั้งเป็นกลุ่มจังหวัด ดังนี้
 - ๑.๔.๑ ขอให้คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ข่วยเป็นกรรมการตรวจรับงานก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดให้เป็นไปตามแบบก่อสร้างให้เรียบร้อยมากที่สุด
 - ๑.๔.๒ มีพระประสงค์จะเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดประชุม เพื่อแจ้งการดำเนินการเรื่องศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละจังหวัด เช่น ปศุสัตว์จังหวัด โดยนำร่องที่จังหวัดนครราชสีมา ก่อน ซึ่งเริ่มดำเนินการบ้างแล้ว และจังหวัดอุตรธานี ในเบื้องต้น
 - ๑.๔.๓ ให้ติดฝังไมโครชิป เพื่อลดทะเบียนสุนัขว่าเป็นของศูนย์พักพิงฯ ได และบันทึกประวัติการยืดวัคซีน การรักษา
 - ๑.๔.๔ ให้มีการตรวจโรคในสุนัขจรจัดก่อนนำเข้าไปอยู่ในศูนย์พักพิง และทำหมันสุนัขเพื่อลดการพิมพ์ประชากรสุนัข
 - ๑.๔.๕ ให้ตั้งหน่วยตรวจโรคให้พร้อมแจกหนังสือ เอกสารการให้ความรู้ โดยขอให้คณะสัตวแพทยศาสตร์ ช่วยเขียนขึ้นใหม่ เป็นความรู้แต่ละเรื่องที่อาจารย์แต่ละหัวเรียน自行 เรื่องนั้นๆ ซึ่งเดิม ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลักษณ์ อัครราชกุมารี ได้พระราชนหานหนังสือการให้ความรู้ที่จัดทำขึ้นจากเงินส่วนพระองค์ และจากกองทุนสัตว์ป่วยพิการ ซึ่งมีงบประมาณไม่มาก ในเบื้องต้นขอให้อธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สนับสนุนงบประมาณให้คณะสัตวแพทยศาสตร์ จัดทำหนังสือให้ความรู้ประชาชนเรื่องโรคต่างๆ เช่น การเลี้ยงสุนัขและแมว โดยให้ทำดีๆ
 - ๑.๔.๖ ทรงมีพระประสงค์เสด็จออกตรวจสุนัข ณ ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด ร่วมกับทีมสัตวแพทย์ ที่ทรงงานร่วมด้วย เป็นประจำเดือน
 - ๑.๔.๗ ขอให้มีการระดมทุน เช่นการตั้งตู้รับบริจาค เพื่อการช่วยดูแลสุนัขโครงการฯ นี้
 - ๑.๔.๘ ขอให้ ศ.น.สพ.ดร.อภินันท์ สุประเสริฐ คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ เป็นผู้ดูแลด้านความรู้ทางวิชาการ ณ ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด
 - ๑.๔.๙ ทรงนับถือศาสนาพุทธ ไม่มีพระประสงค์จะเอาชีวิตคนและสัตว์ ขอให้ชีวิตน้อยๆ ของน้องหมามีความเป็นอยู่พอมีความสุข การทำความสะอาดอาบน้ำให้สุนัข หยอดยาแก้เห็บ ฉีดยาป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และวัคซีนป้องกันโรคที่จำเป็น มีอาหารให้สุนัขทาน และหากตั้งศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด จะเป็นการสร้างงานของประชาชนในพื้นที่ตั้งนั้นๆ

- ๑.๔.๑๐ การให้ความรู้ และความรับผิดชอบกับประชาชน ว่า ถ้าเลี้ยงสัตว์เลี้ยงแล้วจะต้องทำการฉีดวัคซีน และต้องดูแลอย่างไร และขอให้มีการสอนแทรกการให้ความรู้ และปลูกจิตสำนึกรักษาสุขภาพให้รับผิดชอบ ให้ในบทเรียน เช่น เราเลี้ยงสุนัขและแมวแล้วจะต้องรับผิดชอบอย่างไร และความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า
- ๑.๔.๑๑ ความมีมาตรฐานภาครัฐดึงบทลงโทษการปล่อยสุนัข

๒. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

- ๒.๑ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระราชวังคลัง อัครราชกุมารี ประธาน การประชุมฯ ทรงแจ้งให้ที่ประชุมฯ ทราบว่า โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระราชบัญญัตินำ เป็นโครงการที่สำคัญและต้องเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน แต่ถ้าหากดำเนินการเร่งด่วนทั่วประเทศจะเป็นงานหนักเกินไปสำหรับสู้ปฏิบัติงาน จึงทรงเลือกจัดตั้งศูนย์พัฒนาสัตว์ ดำเนินการเป็นภาค ดังนี้
- ภาคอีสานใต้ จังหวัดนครราชสีมา จะเป็นจังหวัดศูนย์กลางที่จะต้องดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาสัตว์ให้เร็วที่สุด และกลุ่มจังหวัดประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู เลย
 - ภาคกลาง ให้ดำเนินการที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีผู้มีความรู้ ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ง่าย
 - ภาคเหนือ ให้ดำเนินการที่จังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นจังหวัดศูนย์กลาง และกลุ่มจังหวัดประกอบด้วยจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน
 - ภาคใต้ ให้ดำเนินการที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นจังหวัดศูนย์กลาง และกลุ่มจังหวัดประกอบด้วยจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง และขอให้รวมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยเบื้องต้น จะดำเนินการศูนย์พัฒนาสัตว์ที่เป็นศูนย์กลาง จำนวน ๖ ศูนย์หลัก โดยให้รวมศูนย์พัฒนาสัตว์ที่จังหวัดอุทัยธานี ด้วย เนื่องจากกรุงเทพมหานคร มีศูนย์พัฒนาสุนัขตั้งอยู่ที่จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งต้องเร่งดำเนินการให้เห็นเป็นผล จากจำนวนกลุ่มจังหวัดทั้งหมด ๑๙ กลุ่มจังหวัด

๒.๒ ขอรถผ่าตัดเคลื่อนที่ขนาด ๒ เตียง ในรถคันเดียว กัน หรือ จะเป็นรถขนาดคันละ ๑ เตียง จำนวน ๒ คันก็ได้ เพื่อให้การดำเนินการโครงการฯ เกิดความคล่องตัวมากขึ้น

นายดันชา สินธนาวนนท์ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ น้อมรับไปเกล้าเรื่องรถผ่าตัดเคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์ผ่าตัด จะได้ดำเนินการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

- ๒.๓ ทรงมีประสงค์ให้ยกเลิกการฉีดยาคุมในสัตว์ เนื่องจากการที่ได้ปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ทรงพบว่ามีการคุมกำเนิดสัตว์โดยการฉีดยา อย่างให้ชี้แจงให้สัตวแพทย์และสัตวบาลทุกท่านทราบว่าการฉีดยาเพื่อคุมกำเนิดสัตว์ จะส่งผลให้สัตว์เกิดอาการมดลูกอักเสบ และจะส่งผลให้สัตว์เสียชีวิต หากไปพบสัตวแพทย์ไม่ทัน จึงมีประสงค์ให้เป็นการผ่าตัดทำหมันสัตว์กัน และยกเลิกการฉีดยาคุมกำเนิดในสัตว์